

Motie inzake de aanhoudende hinder en gevaren voor de bevolking in de omgeving van de fabriek van VBA – Asphalt Centrale Grimbergen (BV Asphalt)

Gemeenteraad 28 oktober 2021

Gelet op de wetgeving inzake Klasse I-bedrijven, die de bevoegdheid inzake vergunningen toewijst aan de bestendige deputatie van de provincie;

Gelet op het Vlaams reglement inzake milieuvergunningen (VLAREM I, II en III);

Gelet op de Europese Richtlijn betreffende de luchtkwaliteit en schonere lucht voor Europa (2008/50EG);

Alle asphaltproducerende centrales in Vlaanderen hebben sinds 2014 de toestemming van de Vlaamse Overheid om tot 50% gerecycleerd asphalt te verwerken bij hun asphaltproductie.

Het opzet is lovenswaardig, want door hergebruik vermindert het storten van afgeschraapte asphalt.

Door evenwel in onaangepaste centrales grote hoeveelheden asphaltgranulaat te verwerken, krijg je als neveneffect geurhinder en een aanzienlijke verhoging van de uitstoot van schadelijke stoffen, met name vluchtige organische stoffen (VOS) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK), zwaveldioxide, stikstofoxiden en fijn stof.

Sinds de productie met asphaltgranulaat zijn er in Grimbergen regelmatig ernstige (geur)hinderincidenten vastgesteld. In de wijken Borcht en Verbrande Brug, die dicht bij de Grimbergse asphaltcentrale liggen, hebben zich sinds de productie met asphaltgranulaat (eind 2014) en vooral vanaf 2015 en 2016 regelmatig zulke (geur)hinderincidenten voorgedaan.

Na een unanieme motie van de gemeenteraad van 26 maart 2016 heeft dit geleid tot een aanpassing van de milieuvergunning door de provincie op 15 december 2016, waarbij aan de asphaltcentrale beperkingen werden opgelegd inzake het gebruik van recyclage-asfalt (tot 50% per batch en maximaal 30% per jaar). Ook werd aan het bedrijf opgelegd om jaarlijks minstens 10 emissiemetingen te laten uitvoeren alsook een onderzoek naar de impact op emissies van naverbranding en nabehandeling van afgassen bij productie met recyclage-asfalt.

Deze nieuwe vergunning heeft geleid tot dialoog met de betrokken firma, die nu op frequente basis in overleg gaat met de gemeente en een delegatie van het buurtcomité. In deze context werd een 'rode-knop-procedure' in het leven geroepen, waarbij verzekerd wordt dat de directie van de asphaltcentrale via een vast contact bereikbaar is.

De problemen zijn evenwel niet van de baan. Ook in de afgelopen jaren en in 2021 waren er herhaaldelijk klachten over ernstige geurhinder en ook lichamelijke klachten. Sinds 2017 werd de 'rode knop' regelmatig geactiveerd, hetgeen diverse malen geleid heeft tot een aanpassing van de productie en zelfs tot een productiestop.

Bij de metingen die de asphaltcentrale zelf neerlegt voor het voorjaar en de zomer van 2021 waren er vier metingen zonder asphaltgranulaat en één met asphaltgranulaat. De verschillen zijn opmerkelijk. Zo lagen de waarden voor benzeen bij de meting met asphaltgranulaat -productie op 21 mei (463 gram/uur) 26 tot 125 keer hoger dan bij de vier metingen zonder asphaltgranulaat productie.

Ook voor de TOC-waarden (totaal organische koolstof of Total Organic Carbon) is er een opmerkelijk verschil: de hoeveelheid per m³ lag tot viermaal hoger en de uitstoot per uur lag meer dan vijfmaal hoger.

Bij metingen van de Vlaamse Milieumaatschappij (o.a. op 3 juli 2020, op een moment waarop met 40% asfaltgranulaat werd gewerkt) werden belangrijke normoverschrijdingen vastgesteld.

Bijkomend en zeer belangrijk aspect is dat de Grimbergse asfaltcentrale gelegen is op amper 250 meter van de woonwijk 'Nieuwe Borch'. In deze wijk heeft men het meeste last van de geurhinder. Dat was ook de afgelopen zomer het geval, onder meer op 19, 20 en 21 juli. De Vlaamse Milieuinspectie maakte een PV op wegens onaanvaardbaar zware hinder.

Ondanks de gemaakte afspraken, waren de verantwoordelijken van de centrale op 21 juli voor niemand bereikbaar, zodat de rode-knop-procedure niet kon werken en de productie desgevallend niet kon worden stilgelegd.

Onderzoek naar nieuwe technieken

De asfaltcentrale in Grimbergen verwerkt ongeveer 200.000 ton asfalt per jaar (tot 4.000 ton productie per dag of 300 ton per uur) in een droogtrommel met vermogen van 20MW en een paralleltrommel met vermogen van 9,7 MW, met een emissie van ongeveer 100.000 m³ per uur uit de schouw.

De originele milieuvergunning voorzag in naverbranding in de droogtrommel van de afgassen uit de paralleltrommel en menginstallatie, maar dit werd nooit toegepast. Bij de verstrenging van 15 december 2016 werd een systeem van naverbranding niet meer opgelegd, wel het voeren van een grondig onderzoek naar de naverbranding van de afgassen en de impact daarvan op de emissies. Dit onderzoek bleef uit, terwijl het rapport al één jaar na de vergunning klaar had moeten zijn.

Recent werd wel een onderzoek gevoerd naar het injectiesysteem met actieve kool en/of actieve koolfiltering van de afgassen. Op het zogeheten VIA-overleg tussen de asfaltcentrale, het college en een afvaardiging van het buurtcomité van 22 september 2021 werd gemeld dat het onderzoek naar de inschakeling van actieve koolfiltering tot positieve resultaten heeft geleid. Bij deze proefopstelling is er sprake van een geurreductie van 99 procent en een rookgasreductie van 70 procent.

Op zich lijken dit hoopgevende cijfers. We wensen daarnaast meer informatie te bekomen omtrent de resultaten van de actieve kool-studie wat betreft de reductie van de uitstoot van schadelijke stoffen. We willen immers dat zowel de schadelijke uitstoot als de geurhinder worden aangepakt.

Het bedrijf plant in het voorjaar van 2022 de aanvraag voor een omgevingsvergunning met het oog op de bouw van een actief koolinstallatie, zodat het hele productieproces kan worden aangepast aan dit nieuwe procedé.

Vanzelfsprekend zou de inschakeling van zulke nabehandeling een forse stap vooruit zijn vergeleken bij de situatie van vandaag. Uiteraard rekenen we erop dat bij een eventuele nieuwe vergunning rekening zal worden gehouden met de invoering van nieuwe emissienormen en van de beste beschikbare technieken inzake asfaltproductie die Vlaanderen binnen afzienbare tijd plant in te voeren en waarvoor momenteel voorbereidend werk wordt verricht in opdracht van de Vlaamse minister van Leefmilieu.

Het is vanzelfsprekend dat het nieuwe productieproces anticipeert op de BBT, de nieuwe emissienormen en de normen die Vlaanderen binnen afzienbare tijd zal invoeren, waarbij rekening wordt gehouden met het gegeven dat er een belangrijke woonwijk ligt op amper 250 meter van de asfaltcentrale.

Daarom is het van belang dat de Vlaamse overheid hierover spoedig klare wijn schenkt en heldere normen uitvaardigt, waarbij ook rekening wordt gehouden met de kennis en ervaring uit het buitenland. We verwachten dat Vlaanderen een sluitend meet- en controlesysteem uitwerkt.

Motie

De gemeenteraad van Grimbergen

1. Vraagt met aandrang aan bedrijf BV Asphalt:

- om de helft van de tien opgelegde metingen te laten uitvoeren tijdens de productie met 50 % asfaltgranulaat;
- om in dialoog te gaan met de Vlaamse overheid, zodat nieuwe vergunningsaanvragen anticiperen op de nieuwe emissienormen en de Best Beschikbare Technieken, die momenteel worden voorbereid;
- om effectief werk te maken van de nabehandeling van de afgassen, zoals gestipuleerd in de bestaande milieuvergunning;
- om in afwachting van de aanpassingen de productie met asfaltgranulaat spontaan op te schorten bij O/NO wind;
- om in afwachting van deze aanpassingen tijdens zon- en feestdagen geen asfaltgranulaat meer te gebruiken tijdens het productieproces;
- om transparantie aan de dag te leggen inzake de verwachte productie met asfaltgranulaat en langer op voorhand deze productiedagen in te plannen en aan te kondigen, zowel ten aanzien van de gemeente als de Vlaamse Milieu-Inspectie;
- om transparantie te bieden aan de gemeente wat betreft de meetresultaten waarbij een PV werd en wordt opgesteld;
- om op zeer korte termijn werk te maken van de aangekondigde installatie van in-line metingen (volgens de presentatie van mei 2019 al voorzien voor augustus 2019);
- om transparantie te bieden omtrent de resultaten van de actieve kool studie wat betreft de reductie van de uitstoot van schadelijke stoffen;
- om respect op te brengen voor de afspraken inzake de 'rode-knop-procedure', zodat er tijdens het productieproces altijd een verantwoordelijke telefonisch bereikbaar is;

2. vraagt aan de Vlaamse milieu-inspectie

- om vaker onafhankelijke en onaangekondigde metingen te laten uitvoeren op de site van de Grimbergse asfaltcentrale tijdens de productie met asfaltgranulaat en met dit oogpunt aan te dringen op een veel vroegere communicatie van het verwachte productieschema van het bedrijf;
- om de verwerkte resultaten van de eigen metingen sneller aan de gemeente te bezorgen;

3. Vraagt aan de Vlaamse overheid

- om op korte termijn de bijzondere voorwaarden van de omgevingsvergunningen van alle Vlaamse asfaltcentrales bij te stellen en sectoriele voorwaarden voor asfaltcentrales in te voeren. Hierbij wordt de nodige inspiratie opgedaan bij buitenlandse goede praktijken;

- om de uitstootnormen te verstrengen en waar nodig nieuwe normen in te voeren, zodat er ook een beperking komt op de concentratie en grensmassaastroom van schadelijke stoffen, in het bijzonder Vluchtige Organische Stoffen (VOS) en polycyclische aromatische koolwaterstoffen (PAK), zwaveldioxide, stikstofoxiden en fijn stof in de uitstoot;
- om bij de uitwerking van de normen en de uitvaardiging van de Best Beschikbare Technieken rekening te houden met de gebeurlijke nabijheid van woningen bij asfaltcentrales;
- om een regeling uit te werken waardoor de nieuwe normen en technieken meteen of op korte termijn van toepassing zouden zijn op de bestaande vergunningen, ten minste op de vergunningen die in afwachting van de nieuwe normen nog zullen worden uitgevaardigd;
- om werk te maken van een hoger aantal metingen inzake de uitstoot van asfaltcentrales, zodat er niet alleen vaker kan gemeten worden, maar ook dat er sneller kan worden opgetreden bij klachten;
- om binnen een redelijke termijn een sluitend meet- en controlesysteem uit te werken, dat permanent geëvalueerd en aangepast wordt aan de meest recente Best Beschikbare Technieken.

Deze motie zal door een delegatie worden overhandigd aan

- BV Asphalt
- de Vlaamse milieu-inspectie
- het kabinet van de minister van Leefmilieu

Ze zal tevens worden opgestuurd naar

- de gouverneur van Vlaams-Brabant
- de leden van de commissie Leefmilieu van het Vlaams parlement